

УТЮЖ І.Г.

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри суспільних дисциплін
Запорізького державного медичного університету
(м. Запоріжжя, Україна), e-mail: utyh13@ukr.net

СПИЦЯ Н.В.

кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри суспільних дисциплін
Запорізького державного медичного університету
(м. Запоріжжя, Україна), e-mail: nspitsa@meta.ua

РЕАЛІЗАЦІЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Прогресивний розвиток будь-якої соціальної системи забезпечується тим, що вона не просто вчасно надає адекватні відповіді на виклики, але і здійснює «кроки на випередження». В системі вищої медичної освіти сьогодні відбуваються зміни, що дають можливість реалізовувати нові ідеї. Зокрема, в Запорізькому державному медичному університеті створено технічний та креативно-педагогічний простір для інновацій.

Існує розхожа думка, що нинішні студенти стали гірше, примітивніше, що масовизація освіти знижує їх мотивацію до навчання. Із аудиторій університетський світ все більше і більше переміщується у віртуальний простір. В такій ситуації важливо зробити так, щоб студенти вчилися в процесі постійних комунікацій як в аудиторному, так і в віртуальному просторі.

Така концепція сформована нами на основі хмарно-орієнтованого освітнього середовища кафедр нашого університету, активно втілюються в навчальний процес спеціальні технології, вебінари і скайп-зв'язок. Сучасні студенти все більше розуміють, що їх інтелектуальний потенціал і знання, які вони отримують, повинні знаходити практичне використання в реальному житті.

Викладання дисциплін за допомогою мультимедійної презентації стало нормою. В цій системі технологій використовуються текстові матеріали, малюнки, слайд-шоу, аудіо-супровід, відео фрагменти, анімація та графіка. Використання повного спектру мультимедійних технологій на лекціях дозволяє оптимізувати процес. Викладання стає артистичним перформансом, де лекція не є рутиною.

Окремої уваги варте он-лайн навчання, що запроваджене у ЗДМУ. Університет забезпечив реалізацію індивідуальних траєкторій в навчальній

діяльності: студент отримує можливість проектування ситуацій успіху в навчанні, де вирішує не система (деканат, викладач), що вчити, а сам студент.

Саме тому, на кафедрі суспільних дисциплін ЗДМУ започатковано традицію забезпечувати студентам не тільки інформаційний контент з елективних дисциплін, але й безпосереднє спілкування.

Чому виникла реальна необхідність персоніфікованого спілкування?

Як показав проведений на нашій кафедрі моніторинг якості онлайн-освіти, більшість студентів зазначають: онлайн-освіта, доволі часто нагадує симуляцію. Тому що освіта повинна змінювати, давати нове, допомагати вирішувати свої проблеми, а онлайн-курси, на їх думку, дають поверхневі знання. Адже, відсутня кооперація з людьми. Як зазначають студенти, справжні знання виникають тільки під час серйозної конкуренції з іншими. Тому, на кафедрі ми запровадили систему колоквиумів, де студенти зустрічаються і обговорюють найцікавіші, найактуальніші питання з якими до того ознайомилися на платформі edX.

Диверсифікація моделі університету відбувається не тільки в сегменті роботи із студентами, а й на рівні освіти дорослих.

Відповіддю на глобальні запити в рамках практикоорієнтованої освіти в нашому університеті запроваджено інститут наставництва в проекті «Школа молодого викладача». Зазначимо, що це, скоріше за все, єдиний в Україні проект у вищій медичній освіті (в умовах загального скорочення гуманітарної освіти та позбавлення її гуманістичної складової, наш університет навпаки надає великої уваги підготовки талановитого викладача).

Наші молоді вчені знаходяться в центрі подій, готові працювати в сучасних, часто парадоксальних умовах: дефіциту часу і коштів, надлишку різноманітної інформації, тощо. Безумовно, в українському університеті існують дисципліни, які дають загальне розуміння аспіранту про педагогічну діяльність, але усвідомлення необхідності таких знань приходить тільки тоді, коли аспірант встає за кафедру (від підготовки лекційно-практичних занять до конфліктної ситуації в аудиторії). Тоді і виникає життєва потреба отримати допомогу, швидко знайти необхідну інформацію і, загалом, підтримку і пораду від наставника. Дана об'єктивна реальність привела до прогресивного управлінського рішення запровадити проект «Школи молодого викладача». Реалізацію і впровадження цього проекту було покладено на нашу кафедру суспільних дисциплін і кафедру культурології і українознавства від розробки унікальної (в системі вищої медичної освіти) програми до майстер-класів на зустрічах з нашими колегами.

Молодим викладачам ми підібрали виключно прикладний матеріал з формування педагогічної майстерності: від соціально-філософського дискурсу до психолого-педагогічного. Були використані наступні методичні форми: тренінги, ділові ігри, розв'язання ситуативних завдань, тощо. На лекціях та практичних заняттях ми презентували необхідну інформацію в рамках трьох модулів з реалізацією конкретних тем:

1. Логіко-філософський практикум риторичної та комунікативної компетентності.
2. Психолого-педагогічна та методична підготовка молодого викладача.
3. Конфліктологія в сучасній вищій освіті. Розвиток креативного мислення.

Тому, з впевненістю можемо стверджувати - той, хто дійсно дивиться у майбутнє та піклується про розвиток українського суспільства, яке не виживе без притаманної нашій ментальності людяності, ніколи не стане сліпо наслідувати різні, іноді руйнівні глобальні тренди. Нам варто брати найкраще із світового досвіду для того, щоб примножувати і підтримувати найважливіше, найлюдяніше в своїй країні: «І чужому наuczайтесь, Й свого не цурайтесь».